

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 30 d'octubre del 2018.

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY i els magistrats M.I. Sr. Vincent ANIERE i M.I. Sra. Eulàlia AMAT LLARI, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- En l'audiència del 27 d'octubre de 2016 la representació processal del Sr. M.F.M. formulà demanda contra la Sra. S.T.S sol·licitant que fos dictada Sentència condemnant a la defenent a pagar al seu mandant la quantitat de 19.275,58 €, import dels honoraris professionals de l'agent que aquesta no havia satisfet, incrementada amb els interessos legals des de la data de les respectives factures o, subsidiàriament, des de la data de contesta a la demanda o, més subsidiàriament encara, des de la data de la fermesa de la sentència que es dictés i imposant a l'adversa la totalitat de les costes judicials, inclosos honoraris d'advocat i de procurador.

II.- La representació processal de la Sra. S.T.S. va contestar a la demanda en l'audiència del 17 de novembre de 2016, formulant excepció peremptòria de manca de legitimació activa de l'agent i, subsidiàriament, oposant-se a la demanda. Per aquesta raó, després d'invocar els fonaments de Dret que considerava d'aplicació al cas, demanava de dictar sentència estimant l'excepció de manca de legitimació activa *ad causam* de la part demandant i, subsidiàriament, que es declarés no ajustada a Dret la suma reclamada en base a allò pactat entre les parts en els respectius fulls d'encàrrec professional, afirmant igualment que havia pagat amb escreix les sumes derivades dels pactes entre les parts en relació a la feina efectivament realitzada per XXX; tot condemnant a la part adversa al pagament de la totalitat de les costes processals causades, inclosos els honoraris d'advocat i de procurador.

III.- La part actora va replicar i l'adversa duplicar en temps i forma i, obert el judici a prova, es van practicar les proposades per les parts i considerades pertinents i en el termini impartit totes dues parts van format conclusions.

IV.- La Sentència dictada per l'Hble. Tribunal de Batlles en data 18 d'abril del 2018 va decidir:

Estimar substancialment la demanda formulada en data 27 d'octubre del 2016 pel procurador Sr. B.A., actuant en nom i representació del Sr. M. F.M. contra la Sra. Salut T.S. Estimar l'excepció de manca de legitimació passiva de la Sra. S.T.S. per a la reclamació de la factura núm. 2015/016, de data 9 d'abril del 2015.

Condemnar a la Sra. S.T.S. a pagar al Sr. M.F.M. la quantitat de 17.188,84 €, augmentada amb els interessos legals des del 17 de novembre del 2016 i a pagar a l'agent les costes processals causades, inclosos

honoraris d'advocat, procuradora i perit judicial, així com extrajudicials (despeses de burofax per import de 33,32 €).

V.- Contra l'esmentada resolució formula recurs d'apel·lació la representació processal de la Sra. S.T.S. i, en virtut dels arguments que exposa en les seves conclusions, demana, amb caràcter principal, que es desestimïn les pretensions de l'adversa per manca de legitimació activa del Sr. M.F.M. i, amb caràcter subsidiari, que es desestimïn totes les pretensions de la demandant, no condemnant a la seva mandant al pagament del cost de la reclamació extrajudicial i condemnant a l'adversa al pagament de les costes del procediment, inclosos els honoraris d'advocat i procurador.

Ha actuat com a magistrat ponent la M.I. Sra. Eulàlia AMAT LLARI

FONAMENTS DE DRET

I.- No és objecte de debat en les presents actuacions que, en data 14 de novembre del 2014, la Sra. S.T.S. va encarregar al despatx "Advocats XXX" en la persona del Sr. M.F.M., la tramitació en primera instància de la causa civil número 0400-4/2014, instada contra ella pel Sr. F.T.S.mitjançant demanda en judici verbal civil ordinari en exercici del dret de preferent adquisició, per retracte, de 333 accions de "XXX.", titularitat de la Sra. S.T. i, en la què es sol·licitava la declaració judicial del dret de retracte a favor del demandant amb les mateixes condicions de la donació, l'atorgament de l'escriptura notarial a favor del demandant i la condemna en costes judicials, encàrrec que en la seva major part va portar a terme la Sra. P.C., advocada assalariada del despatx "XXX". No es discuteix tampoc que la Sra. T. i el seu advocat van acordar que la tramitació de la causa incloïa la contesta a la demanda i a les excepcions que es plantegessin amb la mateixa, la dúplica, l'escrit de proposició de proves i les conclusions, posant de relleu que en el supòsit de que fos necessari presentar conclusions complementàries aquestes serien facturades a part. En el citat contracte es destacava que la

quantia de l'encàrrec era de 948.627,72 euros, que resultava del valor tributari de les accions objecte del retracte, pressupostant-se els honoraris professionals del despatx "XXX" en 65.794,61 euros (foli 17).

Atès que el dia anterior "XXX" havia presentat a la Batllia el tràmit de contesta a la demanda del citat litigi, el mateix dia 14 de novembre del 2014 es va lliurar a la Sra. T. la factura sobre provisió de fons corresponent al 60% dels honoraris corresponent a la fase d'al·legacions per import de 41.253,22 euros, que es referia a la recepció i estudi de la demanda i a l'escrit en què es formulen excepcions peremptòries, així com es contesta a la demanda (foli 19), que la Sra. T. va abonar el dia 28 de novembre del 2014 (foli 21).

D'altra banda, es deriva igualment de les actuacions que el dia 8 d'abril del 2015 el despatx "XXX" va presentar una segona factura per import de 17.188,84 referida a l'escrit en què es proposava la pràctica de diverses proves, prèvies diverses gestions telefòniques i per correu electrònic amb l'advocat M.T.S. (foli 22) i el dia 9 d'abril del 2015 es va emetre una tercera factura per import de 2.053,42 euros per diversos conceptes (foli 25), que no van ser satisfetes per la Sra. T. i que aquesta es va negar a pagar mostrant la seva disconformitat amb les mateixes (foli 50). En aquestes circumstàncies, XXX" li va reclamar a la Sra. T. el citat pagament mitjançant una carta de data 27 de juliol del 2016 (foli 28) i aquesta s'hi va tornar a oposar (foli 42).

Com a conseqüència d'aquests fets, la representació processal del Sr. M.F.M. va formular la demanda que dóna origen al present procediment sol·licitant que es condemnés a la Sra. T. a abonar al seu mandant la suma de 19.275,58 euros, que comprenien la factura número 2015/015, corresponent al tràmit de proposició de proves per un import de 17.188,84 euros i la número 2015/016 per la suma de 2.053,42 euros de data 9 d'abril del 2015 en relació a l'assistència a unes juntes generals ordinàries i extraordinàries dels socis de la societat "XXX".

La Sentència objecte del present recurs estima parcialment aquesta demanda, condemnant a la Sra. S. T. a abonar al Sr. M. F. la suma de 17.188,84 euros, corresponent a la primera de dites factures i desestima la pretensió de que es condemni a la defenent a abonar l'import de 2.053,42 euros corresponent a la segona factura número 2015/016 de data 9 d'abril del 2015, per estimar l'excepció de manca de legitimació passiva de la Sra. T., ja que en les dites juntes el Sr. F. va actuar com a secretari de la societat "XXX" i la Sra. P.C. en qualitat d'advocada de dita societat.

II.- Contra l'esmentada resolució formula recurs d'apel·lació la representació processal de la Sra. S.T.S. i, com a primer motiu del seu recurs, argumenta que cal estimar la manca de legitimació activa del Sr. M. F.é en les presents actuacions, atès que va ser la societat "XXX" qui li va lliurar el pressupost sobre honoraris del litigi que ella pretenia endegar i que aquesta societat és la titular del compte corrent a on es van ingressar els imports que ella va abonar, de tal manera que qui hauria de reclamar-li els honoraris pertinents seria, en tot cas, "XXX", ja que es tracta d'una societat civil, encara que podria ser irregular, que actua dins el tràfic mercantil, raó per la qual el Sr. M.F. no gaudeix de legitimació activa ad causam en el present procediment.

Per tal de donar resposta als arguments de la recurrent, cal posar de relleu que és cert que un despatx d'advocats es pot constituir en forma de societat civil, especialment quan consta de diversos socis per tal de repartir entre ells els beneficis que es generin i també ho és que es pot tractar igualment d'una societat civil irregular en quan no reuneixi els requisits que exigeix la Llei per la seva constitució, però actuï com a tal. No obstant, en ocasions un advocat que actua en nom propi pot posar a la seva documentació un segell en el què consti el nom del despatx en el què desenvolupa la seva activitat i fins i tot pot obrir comptes corrents amb aquest nom, sense que per aquest motiu es pugui considerar aquest com una societat, ja que el *animus* societari és inexistent i els motius poden ser exclusivament de tipus tradicional o d'identificació, pel prestigi que comporta el nom, com sembla que és el cas, ja que el despatx "XXX" el va crear el

pare del Sr. F. l'any 1944, sense que consti que existeixin altres socis, ni que es reparteixin els beneficis, ja que la Sra. P.C. és, pel que sembla, assalariada del Sr. F.. Per aquestes raons, està fora de tot dubte que "XXX" no s'ha constituït com societat, ja que no consta inscrita al Registre de Comerç i societats del Govern (foli 339), encara que a efectes tributaris consti com a tal (foli 341) i tampoc es pot considerar una societat irregular en quan ni té estatuts, ni socis, ni aportació de capital, ni repartiment de beneficis, ni ànim societari.

D'altra banda, la Sra. T. no va discutir en cap moment la legitimació activa del Sr. F. per tal de reclamar-li les factures de les què aquest entenia que era deutora, tant aquelles que va pagar, com les que no va honorar, ja que si bé és cert que les factures portaven el segell de "XXX" (folis 19, 22 i 25) i també ho és que la Sra. T. va signar l'encàrrec que consta al foli 17 de les actuacions amb "XXX" (foli 17), que la factura dels honoraris corresponents al 60% d'allò pressupostat porta el segell de "XXX" (foli 49) i que el seu pagament es va efectuar a un compte a nom d'aquest despatx (foli 21), el titular individual d'aquest compte és el Sr. F. (foli 298), és ell qui signa en nom propi les cartes en les que se li reclama el pagament de les dites factures (folis 24 i 28) i la Sra. T. es dirigeix al Sr. F. i a la Sra. C. en nom propi i no pas com representants de "XXX" rebutjant la procedència de les darreres factures presentades en data 5 d'agost del 2016 (foli 42). D'altra banda, en la carta de data 28 de maig del 2015 dirigida al Col·legi d'Advocats d'Andorra la Sra. T. posa de relleu que ella s'adreça a "XXX", concretament al Sr. M.F. i a la seva companya professional la Sra. P.C. (foli 48), el mateix reitera en la carta de data 14 de maig del 2015 que dirigeix a "XXX" concretament als Srs. M.F. i P.C, que eren els dos advocats amb els què ella havia contactat (foli 50). Finalment, l'escrit d'al·legacions dirigit al Col·legi d'Advocats el firmen el Sr. F. i la Sra. C. i no pas els representants legal de "XXX" (foli 53) i, en el mateix sentit, la demanda que dona origen al present procediment la formula la representació processal del Sr. M. F. i no pas del representant legal de XXX", raons per les quals cal entendre que la Sra. T. va confiar en els advocats que van portar les actuacions i no pas en

el despatx en el què aquests actuaven que no gaudia de personalitat jurídica pròpia.

III.- Com a segon motiu del seu recurs, la representació processal de la Sra. S.T. argumenta que la seva mandant va patir un vici del consentiment en acceptar per error els pressupostos presentats per l'adversa, però aquest argument no es pot estimar.

En efecte, la Sra. T. va abonar, sense protesta i per transferència catorze dies més tard (foli 21), la factura presentada en data 14 de novembre del 2014, que comprenia la recepció i estudi de la demanda i l'escrit en què es formulaven les excepcions peremptòries de caducitat amb caràcter principal i subsidiàriament prescripció del dret de retracte, per un import de 41.253,22 euros, tal com resultava del pressupost presentat (foli 19), sense que posteriorment pogués anar contra els seus propis actes. D'altra banda, la carta adreçada al Sr F. en la que protesta per la reclamació de les darreres factures presentades, i no pas la primera (foli 42) és de data 5 d'agost del 2016, és a dir un any i mig més tard del moment en que va acceptar el pressupost presentat per l'agent, en el què es descrivia l'import dels honoraris i el seu repartiment proporcional entre les diferents fases del procediment, i va pagar la primera de les factures conforme el mateix, tenint en compte que si la Sra. T. podia no tenir coneixements jurídics, no es pot dir el mateix del Sr. M. P. que era parella seva en aquell moment i que, malgrat és possible que no estigui col·legiat a Andorra no deixa de ser llicenciat en dret i que, malgrat els criteris establerts pel Col·legi d'Advocats d'Andorra poguessin suposar un import inferior d'honoraris, es tracta d'un criteri de mínims davant del qual prevalen els acords als què arribin les parts.

Pel que fa a l'import de 19.275,58 euros que es reclamen en aquest procediment, la resolució d'instància sols admet la procedència de condemnar a la Sra. T. al pagament de la suma de 17.188,84 euros, referits a la factura que es recull al foli 22 de les actuacions, corresponent a l'escrit en el què es proposa la pràctica de diverses proves, confessió en judici del Sr. F.T.S., testifical per comissió rogatòria del Sr. M.T.S. i pericial per tal de

determinar el valor de rematada de l'actiu de la societat XXX." i fixar el valor de mercat de 222 accions i de la tercera part indivisa d'altres 333 accions de la societat, prèvies diverses gestions telefòniques i per correu electrònic amb l'advocat M.T.S. i sobre aquests aspectes tampoc va discrepar en el temps transcorregut entre el 14 de novembre del 2014, data en què es signa l'encàrrec, i el dia 24 de març del 2015, data en que es presenta la factura que ara es reclama, tenint en compte que en l'encàrrec signat en el seu dia ja es deia que per la proposició de proves es pagaria uns honoraris del 25%, de tal manera que si al 60% del període d'al·legacions els hi corresponia el pagament de 41.253,22 euros al 25% s'haurien d'honorar altres 17.188,84 euros com es va fer .

Argumenta la recurrent que el mètode de càlcul emprat és incorrecte ja que ella ha pagat el 100% de les mesures cautelars i el 60% del plet principal i els valors que es tenen en compte son desproporcionats als de la societat i els seus actius, i, en tot cas, cal atènyer-se al treball realitzat i a la quantia econòmica del plet, però tampoc aquest motiu es pot estimar.

En efecte, no sols la quantitat que es reclama concorda amb el 25% dels honoraris pactats, com hem posat de relleu, sense que es provi que va ser un altre lletrat el que va efectuar part de la feina d'aquesta fase del procediment, sinó que, a més a més, la recurrent no va acceptar l'arbitratge que proposaven les dues parts al Col·legi d'Advocats per resoldre si la facturació efectuada per l'agent era correcta i la petició es va arxivar, com es deriva dels documents que consten als folis 57 i ss. Per aquesta raó, i a manca de prova en contrari, cal entendre que l'import que ara es reclama va ser acceptat sense protesta en el seu moment per la pròpia recurrent i que la suma objecte de la demanda que dóna origen al present procediment no sembla desproporcionada en relació a les tasques a les què es refereix, ni el seu import s'ha de relacionar amb el de les mesures cautelars.

Finalment, l'estimació substancial de la demanda formulada per la representació processal del Sr. M.F. justifica que s'imposin a la defenent les costes de la instància i el mateix cal dir de la condemna a abonar el cost del

burofax per un import de 33 ,32 euros, despesa que va efectuar l'agent i que s'ha de considerar justificada.

IV.- Malgrat desestimar-se el recurs, no es fa expressa imposició de les costes d'aquesta alçada atesa la complexitat de les qüestions en debat, en virtut de la facultat que atorga als Tribunals el capítol X de la Novel·la 82.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

DESESTIMAR el recurs d'apel·lació interposat per la representació processal de la Sra. S.T.S. contra la Sentència dictada per l'Hble. Tribunal de Batlles en data 18 d'abril del 2018, que CONFIRMEM íntegrament, sense fer especial pronunciament pel que fa a les costes d'aquesta alçada.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-